

הכונס פרק ששי בבא קמא

נו.

עין משפט
נר מצוה

יד א ב ג מ"י פ"ד
מהלכות נ"מ ה"י די
סמך עשין סט טו"ש ח"מ
ס' חס ספ"ק יא:
בז ד מ"י שם טו"ש שם
ספ"ק טו:
בז ה מ"י פ"ד מהלכות
עדות הלכה ז סמך
לזון כח טו"ש ח"מ ס'
לכ ספ"ק ז:
זו ו מ"י שם טו"ש שם
בג"ה:
יח ז מ"י שם סמך שם
וטו"ש שם:
יח ח מ"י שם סמך שם
טו"ש ח"מ ס' כח
ספ"ק א:
כ ט מ"י פ"ד מהלכות
עדות הלכה א סמך
עשין קח טו"ש שם עשין
בכ"מ ובכ"ז שם:
כא י מ"י שם פ"ד ה"י ז
סמך שם טו"ש שם:
כב ב מ"י פ"ד מהל' חובל
ומזיק הלכה ה ועשין
בכ"מ:
כג ל מ"י פ"ד מהל' מקי
מזון הלכה א סמך
עשין סט טו"ש ח"מ ס'
חס ספ"ק ז:
כד מ מ"י פ"ד מהלכות
חובל ומזיק ה"י ז סמך
שם טו"ש ח"מ ס' כח
ספ"ק ז:
כה ב מ"י פ"ד מהל' מקי
מזון הלכה א סמך
עשין סט טו"ש ח"מ ס'
שט ספ"ק א:
כו ב מ"י שם הלכה
טו"ש שם ספ"ק ה:

מוסף רש"י

העושה מלאכה במי
חטאת. שקל כנגדן
משקולות, ופרה וכל מעשה
נפלים במלאכה (ויקרא
צח.) מי חטאת דפרה
לזוהר וכן פרה עצמה
נפלים במלאכה, דכתיב
(במדבר יט) אשר לא עלה
עליה עול, ובמי חטאת
כתיב למשמרת למי נדה,
ומזה בספרי מה ח"ל,
שכיל אין לו שמחה מלאכה
פוסלת אלא צפרה ומזין
אף במים ח"ל למשמרת
למי נדה, כלומר שיהיו
משמרות לכך ולא לדבר
אחר (גיטין ג.) פטור
מדיני אדם, לשלם וחייב
בדיני שמים, פורענות
לשלם לרשעים שנחנקין
להפסיד את יצרלל (שם).
ושברה כדו כו' וחייב
בדיני שמים. משום דלא
סליק (לעיל כט.).

כפותל רעוע. ללא אפסדיה דלמסתר קאי: דמטי ליה. כשכפה
הגיע זה הדליקה: **כרות מלווה.** הרי בידים הצעיר וצדיני אדם
ניחוי: **כרות שאינה מלווה.** דמידי דלא סלקא אדעתיה הוה:
טמון חסומה. שכיסה קמת חצירו בסדיניו כשראה דליקה אכלה
והוא לא שלח את הצערה ושויה
טמון וגרס להפסיד את הניזק
ולפטור את המצביע דפטור על טמון
כאש: **לנפשי.** להוציא ממון מחצירו
לעצמו: **ממונה צעי לשלומי.** אותו
ממון שהוציא חייב להחזיר: **לחבריה.**
שכר עדי שקר להוציא מנה מראובן
לשמעון: **פשיטא דאורייתא.** הוא.
חייב צדיני שמים: **אם לא יגיד.**
בתי קא משמע מדקפיד אהגדה
משמע שאלו מגידין מתחייב זה ממון
ועוד ק"ל (סוטה דף כ:) כל מקום
שנאמר עד הרי כאן שני עדים עד
שפרט לך הכבוד אחד כדכתיב לא
יקום עד אחד באיש (דברים יט):
אלא כזה. שמחייב שבעה וצדיני
שמים מחייב דלי הוה מסקיד מחייב
ליה שבעה ודלמא לא הוה משמט
בשיקרא ומשלים: **ופו ליכא.** דחייבין
צדיני שמים: **העושה מלאכה צמי**
חטאת. שקל כנגדן משקלות במסכת
גיטין (דף ג.) והן נפלים במלאכה: **פטור**
מדיני אדם. דהיזק שאינו ניכר לא
שמים היזק. וכולהו הני תיובתי מתנייתא
ניניה: **המציעים.** תקע לו בלאנו פתאום
וצעמו דלא עבד כיוצא מעשה בגופו:
ר"מ מחייב בהזיקן. פלוגמיהו מפרשא
בהמניח את הכד (לעיל דף כט.) בנתקל
פושע ובמפקיר נזקיו: **אלא כסוי**
כפטיסה. שלא תצער זה האש
מהר: **דברי הרב שומעין.** והיה להם
שלא יעידו: **והוא שחטרה.** הא דתנן
נפרצה צילה פטור כגון שחטרה
ההמה והפילה הכותל דלנוס הוא:
אכל לא חטרה. אלא מעצמה נפלה:
תחילתו בפשיעה. אכל נפילה דעבד
למיפל: **וסופו באונס.** דהא לא נפלה
אלא חטרה: **הניחא למאן דאמר**
כו' פלוגמא. היא צסוק המפקיד
(כ"מ דף מב.) מרי לשיט דש"ס אליבא
דכ"י יוסף: **ה"ג אלא מתני' כפותל**
כריא וספילו לא חטרה: הניחה
במה כו' אמר רבה ואפילו
חטרה. ובכותל כריא: **סתלו**
בפשיעה. שהניחה במהה ופשיעה
היא אכל פתיחת הדלת דלמרינן
לקמיה כל תחבולות שיכולה לעשות
עושה אכז צערה: **וסופו באונס.**
שחטרה: **טלדקא.** תחבולות:
כיון

תורה אור השלם

1. נפיש בי תחטא
ושמעה קול אלה ודא
עד או ראא או צדע אם
לוא יגיד ונשא עונו:
ויקרא ה א

הגהות הב"ח

(א) תוב' ד"ה פשיטא וכו'
כשעבד על שבעתו
כדבר שאם לא יגיד:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה אם לא יגיד
וכו' ועוד ק"ל. מתנה לי
הא בלמא היכא דעא אחד
מועיל בעדותו לחייב ממון
חייב קרנן שבעה כדאמרי
בשבעות רפ"ד הכל מודים
בעד סוטה וכו' ובתוס' רש
סוטה ד"ה כל הקדש בלמא
אמאי לא אמרינן דוהוא עד
היטו ב' דוקא. וע"ש מה
שמרנו אכל לרש"י דכ"י
לקוטא דמיתלם דוהוא עד
היטו ב' דוקא ק"ל:
ד"ה פטור וכו' דהיזק
שאינו ניכר לא שפיה
היזק. קשה למ"ש רש"י
תחלה העושה מלאכה
ששקל בזה משקלות וזה
אף למ"ד דשמים היזק
פטור ע"ש בגיטין ו"ע:

רבינו הגנאל

תחלתו בפשיעה וסופו
באונס. דכיון דשבתה
בחמה כל טעדיק דאית
לה. פ"י ערמה.

אילימא דמטיא ליה ברוח מצויה בדיני אדם נמי ל"חייב. וא"ת
כיון שאין חילוק בין מקרב דבר אכל האש ובין מקרב
האש אכל הדבר אמרינן צפרק כל הנשרפין (סנהדרין דף עו.
ושם) כפתו צמקוס ססוף חמה או צינה לצא פטור ליחייב למ"ד

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ככותל רעוע אמר מר א הכופף קמתו של
חבירו בפני הדליקה היכי דמי אילימא
דמטיא ליה ברוח מצויה בדיני אדם נמי
נחייב אלא דמטיא ברוח שאינה מצויה
ורב אשי אמר יטמון אתמר משום דשויה
טמון באש: אמר מר השוכר עדי שקר
ה"ד אילימא לנפשיה בממונה בעי שלומי
ובדיני אדם נמי ינחייב ואלא לחבריה
ההודיע עדות לחבירו ואינו מעיד לו
במאי עסקין אילימא בבי תרי פשיטא
דאורייתא הוא יאם לא יגיד ונשא עונו
אלא בחד ותו ליכא והאיכא (סימן העושה
בסם ושלוח חבירו נשבר) ב העושה מלאכה
במי חטאת ובפרת חטאת פטור מדיני אדם
וחייב בדיני שמים והאיכא ה הנותן סם המות
בפני בהמת חבירו פטור מדיני אדם וחייב
בדיני שמים והאיכא ה השולח את הבערה
ביר חרש שוטה וקמן פטור מדיני אדם
וחייב בדיני שמים והאיכא ה המבעית את
חבירו פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים
והאיכא ה נשברה כדו ברה"ר ולא סלקה
נפלה גמלו ולא העמידה ר"מ מחייב בהזיקן
וחכ"א פטור בדיני אדם וחייב בדיני שמים
אין מיהא איכא טובא והני אצטריבא ליה
מהו דתימא בדיני שמים נמי לא ליחייב
קמ"ל הפורץ גדר בפני בהמת חבירו מהו
דתימא כיון דלמסתריה קאי מה עביד
בדיני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל הכופף
קמתו של חבירו נמי מהו דתימא לימא מי
הוה ידענא דאתיא רוח שאינה מצויה ובדיני
שמים נמי לא ליחייב קמ"ל ולרב אשי
דאמר נמי טמון איתמר מהו דתימא אנא
כסוי כסיתיה ניהלך ובדיני שמים נמי לא
ליחייב קמ"ל והשוכר עדי שקר נמי מהו
דתימא לימא דברי הרב ודברי התלמיד
דברי מי שומעין ובדיני שמים נמי לא ליחייב
קמ"ל והודיע עדות לחבירו ואינו מעיד לו
נמי מהו דתימא מי יימר דכי הוה (אתינא)
מסהדינא ליה הוה מודה דלמא הוה משתבע
לשקרא ובדיני שמים נמי לא ליחייב קמ"ל:
נפרצה בלילה או שפרצוה לסטים כו': אמר
רבה והוא שחטרה אבל לא חטרה מאי
חייב היכי דמי אילימא בכותל בריא כי לא
חטרה אמאי חייב מאי ה"ל למעבד אלא

במונה בעי אשלימי. וכי תימא
פטור מדיני אדם משום
דלא ידעי שהם עדי שקר מ"מ כיון
שלא היינו יודעין שהם עדות שקר
משלם אין שייך למיתני פטור מדיני
אדם: **אלא** לחבריה. כגון שאין
למצויה מה לשלם או שהלך למדינת
הים או כגון שאין אנו יודעים שהם
עדי שקר דוקא שוכר אכל אמר
פטור מדיני שמים דכדור שלא ישמעו
לו דאין נראה לומר דנקט שוכר
לאשמועינן דאפי' שוכר פטור מדיני
אדם שאין זה שום חידוש ולקמן לא
עבד לריכותא אלא מדיני שמים ועוד
דצפירקין תנן (דף נט:) השולח את
הבערה ציד חט"ו פטור מדיני אדם
וחייב צדיני שמים שלא ציד פקח הפקח
חייב משמע דשולח פטור אף מדיני
שמים: **פשיטא אם לא יגיד**
וכו'. וא"ת ה"מ כשעבד על שבעתו
כדכתיב ושמעתי קול אלה וי"ל דה"ק
קרא כשעוצר (א) כדבר שאם לא יגיד
היה נושא עון או ציאו קרנן שבעה
אכל בלא שבעה נמי איכא נשיאות
עון כדמוכח במתני' באתר דיני
ממונות (סנהדרין דף לו:) דדוקא צ"ד
דכשאוומים אין אנו יודעים להעיד
שז איננו יכולין להעיד דכיון שהגיד
שז אינו חוזר ומגיד והיינו אם לא
יגיד דקרא אכל חוץ לצ"ד אין לחוש
שיכול לחזור ולהעיד:

העושה מלאכה במי חטאת.
עד שלא נתן האפר
כדמניא צמס' פרה (פ"ד מ"ד) פרה
נפסלת במלאכה עד שתעשה אפר
והמלאכה פוסלת במים עד שישים
האפר למטה ובספרי יליף מקרא יכול
אף קדשן ח"ל למשמרת למי נדה
ולא שכר מי נדה: **פטור מדיני**
אדם. צפ' הניזקין (גיטין ג.) פריך
מיניה למ"ד היזק שאין ניכר שמים
היזק: **אבל** הני אצטריך ליה.
וא"ת הנותן סם המות נמי חידוש הוא
למיתני כדאמרין לעיל (דף מו:)
דאפילו סם המות דלא עבדא דאכלה

חייב צדיני שמים ושמה אין כל כך חידוש: **בכסויי בביתיה.** וא"ת גלוי ודוע למקום למה נכתובין וי"ל דאפי'
במתכיון לטובה שלא ימהר לשרוף ויכול להציל בעל הצית בתוך כך מ"מ צדיני שמים חייב דאצטריבא ליה לאזהורי ולאסוקי אדעתיה שלא יצא לו
הפסד נזק: **מהו דתימא** הויה לה תחלתו בפשיעה וסופו באונס קמ"ל דבולאוהו בפשיעה היא. ק"ק דה"ל למימר מהו דמימא כולה אונס הוא
וכגון שנעל כל כך יפה שאינה יכולה ללאת אלא בחטירה קמשמע לן דפושע הוא אכל חטירה שהניחה בחמה: